

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10To/6/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122013698
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Monok
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8122013698.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Monoka a sudcov JUDr. Petra Tobiaša a JUDr. Evy Rešatkovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 15.03.2023, v trestnej veci proti obžalovanému I. N. pre pokračovací zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 4T/66/2022 zo dňa 09.01.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku

obžalovanému I. N., nar. XX.X.XXXX v Y., trvale bytom S. pri R. - I. D., Y. ul. č. XXX/XX, okres Y. - okolie, t.č. vo väzbe v ÚVV a ÚVTOS Prešov

u k l a d á

Podľa § 188 ods. 2 Tr. zákona za použitia § 38 ods. 3, § 36 písm. l), n) Tr. zákona a § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zákona per analogiam trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyroch) rokov a 8 (ôsmich) mesiacov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zákona ho na výkon uloženého trestu z a r a d' u j e do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zákona ukladá trest prepadnutia veci a to kuchynského noža zn. QUITTIN41005, 20 mm, 7,5" s čiernou plastovou rúčkou.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný I. N. uznaný za vinného z pokračujúceho (správne malo byť uvedené „z pokračovacieho“) zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zákona a to na tom skutkovom základe, že

1) dňa 20.9.2022 asi o 1.47 hod. v Janovíku, okr. Prešov, vošiel do priestorov čerpacej stanice G. Janovík - Východ, na diaľnici D1 smer Prešov, kde prišiel k I. Y., ktorá v tom čase stála za pokladňou, pričom mal v jednej ruke nôž a v druhej igelitové vrečko a tejto prikázal, aby mu do vrečka dala všetky peniaze, čo táto

z obavy urobila a z pokladne vybrala sumu 290,- eur, kde následne opakovane žiadal ďalšie peniaze, pričom vtedy prišla k pokladni č. 2 I.. D. N., ktorá z obavy z tejto pokladne vybrala sumu 448,- eur a vložila ich do vrečka, ktoré držal obžalovaný v ruke, kde potom obžalovaný odišiel, pričom spoločnosti G., a. s. H. spôsobil škodu 738,- eur;

2) dňa 25.9.2022 asi o 1.16 hod. v Janovíku, okr. Prešov, vošiel do priestorov čerpacej stanice G. Janovík - Západ, na diaľnici D1 smer Košice, kde prišiel k pokladni č. 1 a z vrečka vybral nôž a v druhej ruke držal igelitové vrečko, pričom tam prítomným pracovníčkam H. W. a V. S. prikázal, že toto je prepád a nech mu odovzdajú všetky bankovky, kde H. W. vybrala z pokladne č. 1 a V. S. z pokladne č. 2 spolu 910,- eur, ktoré vložili na pokyn obžalovaného do igelitového vrečka, kde uvedeným konaním obžalovaný spôsobil spoločnosti G., a. s. H. škodu 910,- eur.

Za to mu bol podľa § 188 ods. 2 Tr. zákona s poukazom na § 36 písm. l) a § 38 ods. 3 Tr. zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a 6 mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zákona zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Zároveň mu bol podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zákona uložený aj trest prepadnutia veci:

1. kuchynský nôž zn. QUITTIN41005, 200 mm, 7,5" s čiernou plastovou rúčkou
2. textilný ruksak čiernej farby so žltými pruhmi zn. Adidas
3. vlnená čiapka čiernej farby nezistenej značky
4. tmavomodrý náteľník zn. Malfiny bez potlače
5. bunda čiernej farby zn. Adidas s oranžovým lemovaním veľkosti M
6. 1 ks rukavice pogumované čiernej farby - pravá ruka
7. 1 ks rukavice pogumované šedej farby - ľavá ruka
8. tepláky tmavomodrej farby s pruhmi bielej farby po bokoch nezistenej značky veľkosti M
9. nákrčník čiernej farby s nadpisom Pentagon
10. šiltovka čiernej farby zn. Adidas
11. plastové vreco čiernej farby.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. poriadku bola obžalovanému uložená povinnosť nahradiť poškodenému G., a. s., škodu vo výške 738,- eur.

Napokon bolo rozhodnuté aj podľa § 97 ods. 1 Tr. poriadku o tom, že vracia poškodenému G., a. s., peňažné prostriedky v sume 910,- eur uložené na depozitnom účte Okresnej prokuratúry Prešov pod číslom 8/20.

Proti uvedenému rozsudku, proti jeho výroku o treste, podal obžalovaný ihneď po jeho vyhlásení odvolanie, ktoré následne prostredníctvom svojho obhajcu aj písomne odôvodnil. Uviedol, že podľa teórie trestného práva trest, z filozofického hľadiska, sám o sebe nie je trestom, ale je charakterizovaný určitou účelovosťou. Účelom trestu je jednak jeho výchovný účinok, ktorý pôsobí priamo na samotného páchatela (individuálny účinok trestu), ako aj výchovný účinok na ostatných občanov a členov spoločnosti (generálna prevencia). Poukázal na to, že od začatia trestného stíhania sa ku skutkom, ktoré sú mu obžalobou kladené za vinu, v plnom rozsahu priznal a takým spôsobom napomáhal orgánom činným v trestnom konaní pri zisťovaní objektívnej pravdy. Zároveň svoje protiprávne konanie úprimne oľutoval a takto vyjadril svoj vnútorný skutočný postoj k spáchanému zločinu s prehlásením, že v budúcnosti vo svojom živote sa nedopustí žiadnej trestnej činnosti. Túto okolnosť je preto potrebné v zmysle § 36 hodnotiť ako jednu z poľahčujúcich okolností. Za ďalšie poľahčujúce okolnosti považuje za potrebné uviesť, že pred spáchaním trestného činu viedol riadny život (predchádzajúce odsúdenie, vrátane uloženého trestu mu bolo zahladené čo má za následok, že sa na neho hľadí, ako by nebol odsúdený). Ďalšou poľahčujúcou okolnosťou je to, že sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval a ako aj vyššie uviedol svojím prístupom a doznáním napomáhal OČTK pri objasňovaní trestnej činnosti. Na druhej strane za priťažujúcu okolnosť, ako to správne skonštatoval okresný súd, je potrebné považovať to, že sa dopustil po sebe dvoch trestných činov. Pri hodnotení pomeru poľahčujúcich okolností upravených v § 36 Tr. zákona a priťažujúcich okolností (3:1) prichádza pri ukladaní trestu aplikácia ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zákona, podľa ktorého ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatela má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatela neprímerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje

aj trest kratšieho trvania, možno páchatelovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom. Podľa ustálenej súdnej praxe za pomery páchatel'a odôvodňujúce postup podľa tohto ustanovenia možno považovať prevahu viac významných poľahčujúcich okolností nad priťažujúcimi okolnosťami, zdravotný stav páchatel'a a starostlivosť z jeho strany o odkázané osoby - rodičov. Jeho vyhlásenie ako obžalovaného podľa

§ 257 ods. 1 Tr. poriadku je porovnateľné s aplikáciou ustanovenia § 331 a nasl. Tr. poriadku, kde v zmysle § 39 ods. 2 písm. d) Tr. zákona súd zníži trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom vtedy, ak došlo v konaní o dohode a uznaní viny a prijatí trestu. Okolnosti a pomery páchatel'a charakterizujú osobu páchatel'a ako objekt trestu a tiež sa jedná o okolnosti, pre ktoré je rovnaký trest pre rôznych páchatel'ov rôzne citelný. Ich význam pre mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody sa zhodnotí podobne ako význam okolností prípadu. Z hľadiska aplikácie tohto ustanovenia sa vyžaduje, aby išlo o pomery takého charakteru, z ktorých je zjavné, že uložený trest odňatia slobody v rámci zákonnej trestnej sadzby by páchatel' pociťoval podstatne citelnejšie ako iní páchatelia. Uložený trest po zhodnotení všetkých okolností prípadu musí spĺňať svoju základnú funkciu a to účelovosť a trest musí byť v diametrálnej jednote. Zo súdnej praxe platí, že „nevychováva trest prísny, ani nie nízky“. Súdom uložený trest považuje za neprimerane prísny a má za to, že pri mimoriadnom znížení trestu o 1/3 zo zákonom stanovenej sadzby sa splní jeho účel a takto uložený trest bude dostatočným prostriedkom na jeho nápravu a prevýchovu.

Na základe podaného odvolania preskúmal krajský súd napadnutý rozsudok v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. poriadku, podľa ktorého ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytkávané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku.

Na základe takto vykonaného preskúmania dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je čiastočne dôvodné. Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o treste totiž nezohľadnil komplexne všetky kritériá rozhodné pre určenie výšky trestu, nesprávne ustálil rozsah poľahčujúcich okolností, neprihliadol na vyhlásenie obžalovaného o vine a neprimerane preferoval represívnu funkcia trestu pred funkciou výchovnou, v dôsledku čoho je uložený trest neprimerane prísny.

Vychádzajúc z ust. § 34 ods. 1 Tr. zákona, účelom trestu je zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Z ust. § 34 ods. 3, ods. 4 Tr. zákona vyplýva, že trest má postihovať iba páchatel'a tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadne aj na to, že páchatel' trestného činu získal trestným činom majetkový prospech; ak tomu nebránia majetkové alebo osobné pomery páchatel'a alebo to nebude na ujmu náhrady škody, uloží mu s prihliadnutím na výšku tohto majetkového prospechu popri inom treste aj niektorý trest, ktorým ho postihne na majetku, pokiaľ mu takýto trest za splnenia podmienok podľa odseku 6 neuloží ako samostatný.

V prvom rade je potrebné poukázať na to, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní dňa 09.01.2023 urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. poriadku o tom, že je vinný zo spáchania skutkov uvedených v obžalobe. Po tom, čo obžalovaný aj kladne odpovedal na otázky uvedené v ustanovení § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Tr. poriadku, okresný súd postupom podľa § 257 ods. 7, 8 Tr. poriadku prijal jeho vyhlásenie a vykonal len dôkazy súvisiace s výrokom o treste a o náhrade škody.

Obžalovaný teda neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny, a to dokonca bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu. Týmto vyjadril svoj negatívny postoj k ním spáchanej trestnej činnosti, ku ktorej sa už od zadržania priznával a ľutoval jej spáchanie. Zdôrazniť je potrebné, že k obom čiastkovým útokom (procesne ku skutkom) sa priznával a ich spáchanie podrobne popisoval ešte v čase, keď voči nemu nebol zabezpečený žiaden

dôkaz aj o spáchaní skutku z 20.09.2022. Už z tejto skutočnosti, popri emotívnych prejavoch plačom, je zrejmé, že jeho kritický postoj k trestnej činnosti je úprimný a že za účelom jeho nápravy nie je potrebné na neho pôsobiť prísny trestom.

Preto súd prvého stupňa mal vziať do úvahy aj možnosť, ktorá mu vyplýva z analogického použitia ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zákona a ktorá mu umožňuje mimoriadne znížiť trest odňatia slobody o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby, teda pod hranicu 7 rokov. Podľa ustálenej súdnej praxe ak možno páchatelovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona, teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno (teda nie obligatórne) naposledy označené ustanovenie per analogiam a pri použití argumentu a minori ad maior (od menšieho k väčšiemu) použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku (po prijatí takého vyhlásenia súdom), keďže páchatel (procesne ako obžalovaný) neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny (dokonca) bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu (pozri R 44/2017).

S možnou analogickou aplikáciou § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zákona sa súd prvého stupňa vôbec nezaoberal, hoci zdôrazňoval uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3To/2/2019, ktoré na takúto možnosť mimoriadneho zníženia trestu osobitne poukazovalo a podľa ktorého už samotné priznanie viny podľa § 257 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku možno dokonca považovať za okolnosť prípadu podľa § 39 ods. 1 Trestného poriadku, ak by významným spôsobom „uľahčilo“ prácu prokurátorovi a súdu v ďalšom procesnom postupe, najmä ak ide o rozsiahlu vec, náročnú na dĺžku konania a rozsah predpokladaného dokazovania (čo však v danom prípade v porovnaní s judikovanou vecou splnené nie je, a to aj s prihliadnutím na predchádzajúcu trestnú činnosť obžalovaného, dva čiastkové útoky za použitia zbrane a jeho pomery).

Na základe uvedeného je teda možné konštatovať, že v predmetnej veci podmienky pre mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zákona per analogiam bezpochyby splnené boli. Do úvahy tak prichádzalo uloženie trestu odňatia slobody s upravenou dolnou hranicou trestnej sadzby od 4 rokov 8 mesiacov až do 12 rokov.

Dôslednejšie však bolo potrebné zaoberať sa aj ďalšími kritériami rozhodujúcimi pre určenie druhu a výmery trestu.

Pokiaľ ide o spôsob spáchania činu a jeho následok je síce pravdou, že obžalovaný sa rovnakého konania dopustil dvakrát - dňa 20.09.2022 a 25.09.2022, ale uvedená skutočnosť závažnosť jeho konania zvyšuje len nepatrne. V oboch prípadoch sa podľa samotných zamestnankyň čerpacích staníc obžalovaný nesprával agresívne, bol kľudný, nekričal na nich a aj keď mal nôž, tak ich ním bezprostredne neohrozoval, ale ho len držal. Aj keď obžalovaný nôž použil ako prostriedok hrozby bezprostredného násillia za účelom zmocnenia sa peňazí (čo odôvodňuje kvalifikovanú skutkovú podstatu a sprísnenú trestnú sadzbu), tak v porovnaní s inými podobnými prípadmi tiež nie je možné prehliadnuť, že sa pracovníčkam čerpacej stanice zabitím či podrezaním nevyhrážal, ale len žiadal vydať peniaze, pričom im nijako neublížil a ani nemali pocit, aby im chcel ublížiť. Uvedené skutočnosti sú významné pre hodnotenie závažnosti činu obžalovaného a musia sa zohľadniť pri rozhodovaní o treste.

Zohľadniť pri rozhodovaní o treste je ďalej potrebné aj prirážajúce a poľahčujúce okolnosti. Správne súd prvého stupňa zistil, že nie je prítomná žiadna prirážajúca okolnosť. Nesprávne však popri poľahčujúcej okolnosti uvedenej v § 36 písm. l) Tr. zákona (priznal sa k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval) nepriznal obžalovanému aj poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zákona, teda že napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom. V predmetnom prípade sa totiž obžalovaný nielen priznal k spáchaniu trestného činu, ale orgánom činným v trestnom konaní už od svojho zadržania, ešte pred začatím trestného stíhania, sa priznával nielen ku skutku 2/, ale priznával sa aj ku skutku 1/, hoci v tom čase žiadne dôkazy ešte proti nemu zabezpečené neboli. Popisoval aj spôsob páchania skutkov, vrátane pohnútky a spôsobu naloženia s peniazmi odcudzenými pri skutku 1/. Už orgánom činným v trestnom konaní teda poskytoval také údaje, ktoré im umožnili usvedčiť ho a vytvoriť si komplexnejší obraz o okolnostiach činu.

Namieste je teda v prospech obžalovaného zohľadniť aj poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zákona, pretože napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom. V jeho prospech tak bolo potrebné zohľadniť dve poľahčujúce okolnosti.

Z hľadiska osoby obžalovaného, jeho pomerov a možnosti jeho nápravy je potrebné zdôrazniť, že aj keď sa v minulosti (11.05.2019) už dopustil prečinu krádeže v jednočinnom súbehu s prečinom poškodzovania cudzej veci, pri ktorých v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia sa osvedčil a hľadá sa na neho, ako by nebol odsúdený, tak nie je možné o ňom povedať, že ide o ťažkého recidivistu. Okrem tohto odsúdenia žiaden iný záznam v odpise registra trestov nemá a žiaden záznam nemá ani o spáchaní priestupku. Nikdy nebol ani vo výkone trestu odňatia slobody. Aj z miesta jeho trvalého bydliska a z ústavu na výkon väzby sú na osobu obžalovaného správy kladné. V spojení s úprimnou ľútosťou prejavovanou počas predmetného konania a s kritickým postojom k spáchanej trestnej činnosti je možné usudzovať, že v budúcnosti obžalovaný bude viesť riadny život.

Žalovaný zločin lúpeže obžalovaný spáchal vo forme priameho úmyslu. Jeho konanie sa však nevyznačovalo ničím, čo by zvyšovalo jeho závažnosť nad minimálnu bežnú typovú závažnosť predmetného zločinu podľa § 188 ods. 1, ods. 2 c) Tr. zákona. Motívom jeho konania bola zadlženosť, keď po strate zamestnania nebol schopný splácať svoje dlhy. Aj peniaze odcudzené pri prvom skutku ihneď poukázal na úhradu dlhu.

Po zohľadnení všetkých uvedených skutočností významných pre rozhodnutie o druhu a výmere trestu dospel krajský súd k záveru, že pre obžalovaného primeraný a účel trestu naplňajúci je nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov a 8 mesiacov. Keďže obžalovaný nikdy vo výkone trestu nebol, podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zákona na výkon trestu odňatia slobody je potrebné ho zaradiť do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Za zákonný nie je možné považovať ani napadnutým rozsudkom uložený trest prepadnutia veci. Tento trest bol obžalovanému uložený podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zákona preto, lebo ide o veci použité na spáchanie trestného činu.

Vo všeobecnosti je účelom trestu prepadnutia veci buď zamedziť páchaniu ďalšej trestnej činnosti, a to tak, že sa páchatelovi trestného činu odnímu nástroje, ktorými túto trestnú činnosť páchal, alebo postihnúť a odčerpať výnosy z trestnej činnosti. Vecou, ktorá bola použitá na spáchanie trestného činu, sa myslí vec, ktorú páchatel použil na naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu, za ktorý sa odsudzuje; nevyžaduje sa však, aby táto vec bola súčasťou znakov skutkovej podstaty. Vyžaduje sa priamy súvis s páchanou trestnou činnosťou a nepostačuje, napríklad že páchatel mal vec náhodne pri sebe alebo na sebe (pozri napríklad rozhodnutia NS ČR sp. zn. 7 To 51/97, či 5 Tz 89/93). Pre naplnenie znakov predmetného zločinu určite neboli významné také veci, ako je textilný ruksak, vlnená čiapka, náteľník či ďalšie veci, ktoré mal obžalovaný na sebe a sú vymenované v napadnutom rozsudku pod bodmi 2. až 11. Za takúto vec je možné z vecí uvedených v napadnutom rozsudku považovať len kuchynský nôž, ktorý aj keď je len kuchynskou pomôckou, tak ho obžalovaný priniesol a použil ako zbraň za účelom hrozby bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci. Teda len v prípade tohto noža sú splnené zákonné podmienky pre uloženie trestu prepadnutia veci podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zákona.

Vzhľadom na uvedené krajský súd na podklade odvolania obžalovaného jednomyseľne rozhodol tak, že napadnutý rozsudok vo výroku o treste zrušil a sám vo veci rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Popri výroku o vine v rozsudku okresného súdu nedotknuté ostali aj odvolaniami nenapadnuté výroky o náhrade škody a o vrátení veci poškodenému.
jednomyseľne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.